

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

In *Mijn weekblad* komt deze week een einde aan mijn reis langs mijn woonadressen. Ik heb het eindpunt bereikt.

De Villa Maja aan de Rijdsdijk

Eindstation: Rhoon

De verhuizing van Rotterdam naar Rhoon bracht mij naar mijn laatste woonplaats. Eerst was er een rijtjeshuis aan het Kievitsplantsoen, toen een bungalow aan de Chopinstraat en tenslotte een appartement in een zorgvilla aan de Rijdsdijk. Intussen heb ik langer in Rhoon gewoond dan in enige andere woonplaats.

Zwarte Piet discussie

In de discussie over Zwarte Piet en zijn relatie met de slavernij valt mij op dat ook in dit geval historisch besef lijkt te ontbreken in vrijwel alle commentaren. Wie de geschiedenis van deze traditie kent weet dat onze gewetensvolle opvoeders Zwarte Piet in de afgelopen eeuw aanzienlijk humaner hebben gemaakt. Oorspronkelijk was hij de ware boeman die stoute kinderen in zijn zak zou meenemen. Kinderen zo bang maken dat ze uit pure angst braaf zouden worden, dat was blijkbaar de gedachte in vroeger eeuwen. Maar hoe je dat

met de slavernij kunt verbinden is mij een raadsel. Slaven kregen nooit de taak kinderen in een juten zak te ontvoeren.

Vermoedelijk ligt de oorsprong van de Zwarte Piet-figuur in de middeleeuwse schelmentraditie, de Commedia dell' arte, waarin schelmen, vaak zwart geschminkt, optraden. Tegenover de schelm stond dan een figuur met een baard. Met racisme had dat allemaal niets te maken en slavernij van mannen met een Afrikaanse afkomst betond toen nog helemaal niet. In wezen richtten de tegenstanders van Zwarte Piet hun pijlen helaas op de verkeerde traditie. Het denkbeeld om die bisschop van Myra als een exploitant van slaven te typeren is nogal absurd.

Terug naar het kalifaat?

De rebellen in het Midden-Oosten hebben het kalifaat weer tot leven gewekt. De vraag die je daarbij mag stellen of zij wel enig benul hebben bam hun eigen geschiedenis. Daarom in *Mijn weekblad* dus maar het verhaal over een van de laatste kaliefen die in Bagdad regeerde. Ik kies daarvoor Abdallah al Mamoen, kalief van Bagdad (813-833). De sporen die kalief al-Mamoen heeft nagelaten in de historie van de wereld zijn diep, onuitwisbaar en van grote betekenis. Als hij geen opdracht had gegeven de boeken van de Grieken te verzamelen, over te schrijven en te vertalen, zou onnoemelijk veel kennis van die antieke beschaving waarop het westen heeft voortgebouwd, verloren zijn gegaan. De historici zijn unaniem in hun lof voor kalief Abdallah al-Mamoen: Mamoen was een man met zeldzame kwaliteiten en de beste heerser van de dynastie der Abassieden. Hij meende dat men de waarheid van God moest zoeken door zijn verstand open te stellen voor de kracht van de rede. Een mooie richtlijn voor het nieuwe kalifaat. Kalief Abdallah al-Mamoen Ibn al-Rasjied overleed in de augustusmaand van het jaar 833 der christelijke jaartelling. Zijn broer Aboe Isjak al-Moetasim trok met zijn lijfwacht van duizenden Turkse slaven de hoofdstad Bagdad binnen en er was niemand die hem de opvolging betwistte.